

На основу члана 119. став 1. тачка 1) , а у вези са чланом 109. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017, даље: Закон) и члана 48. Статута ПУ „Полетарац“ у Љубовији (број 244/18 од 04.04.2018. године) , Управни одбор на седници одржаној дана 25.10.2018. године, донео је :

ПРАВИЛА ПОНАШАЊА У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ „ПОЛЕТАРАЦ“ ЉУБОВИЈА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилима понашања у Предшколској установи „Полетарац“ у Љубовији уређује се понашање и међусобни односи деце, родитеља, односно других законских заступника и запослених , у Предшколској установи.

Члан 2.

У Установи се негују односи међусобног разумевања и уважавања личности деце, родитеља односно других законских заступника и запослених. Запослени имају обавезу да својим понашањем и радом доприносе развијању позитивне атмосфере у Установи.

Члан 3.

Сврха доношења Правила понашања је обезбеђивање услова за несметани рад у Установи, повећање безбедности деце, очување имовине, поштовање опште и радне дисциплине, чиме се доприноси бољем угледу Установе и стварају основе за боље и савременије услове рада. Сви запослени у Установи су обавезни да поштују и примењују Правила понашања. У случају непоштовања Правила понашања запослени ће сносити одговорност за повреду радне обавезе.

Члан 4.

Установа води евиденцију о деци, Родитељима и о запосленима, у складу са Законом и посебним законом.

Евиденција о деци, Родитељима и о запосленима представља скуп личних података којима се одређује идентитет, образовни, социјални и функционални статус и потребна додатна образовна, социјална и здравствена подршка, у складу са посебним законом.

Лични подаци о деци и Родитељима о којима се води евиденција, прикупљају се, обрађују, чувају и користе за потребе васпитно-образовног рада, у складу са посебним законом.

Сви видови прикупљања, обраде, објављивања и коришћења података спроводе се у складу са посебним законом, уз поштовање начела прописаних законом којим се уређује заштита података о личности.

Забрањена је употреба података о личности детета и запослених, ван намене за коју су прикупљени.

За потребе научноистраживачког рада и приликом израде статистичких анализа лични подаци користе се и објављују на начин којим се обезбеђује заштита идентитета учесника васпитања и образовања .

Могуће је објављивање фото и видео документације уз писмено одобрење Родитеља за потребе представљања достигнућа Установе на стручним скуповима, ТВ-у, интернет страницама на којима се промовише васпитно-образовни рад из васпитно-образовног процеса и размењује искуство васпитача, медицински сестара и стручних сарадника, а у интересу детета и његове породице.

II ПРАВИЛА ПОНАШАЊА ПРЕМА ДЕЦИ

1. Правила понашања запослених

Члан 5.

Сви запослени су дужни да се обраћају деци са уважавањем и поштовањем њихове личности и то:

- 1) да се обраћају детету без ружних речи, претњи и застрашивања, игнорирања и одбацивања;
- 2) да уваже дететова осећања и кад су непријатна;
- 3) да чувају дететову приватност.

Члан 6.

Обавеза запослених је да њихови захтеви према деци буду у складу са дечијим развојном карактеристикама и стим у вези:

- 1) васпитачи, медицинске сестре-васпитачи и стручни сарадници су обавезни да са много стрпљења и са благошћу пружају подршку дечјем осамостављивању у свим дететовим развојним нивоима;
- 2) нега детета подразумева: преповијање, купање, прање руку, умивање, пресвлачење, одржавање дететове личне хигијене и блиски контакт (загрљај) са дететом – кад то дете тражи или васпитач или медицинска сестра-васпитач препозна да детету на такав начин треба дати подршку.

Члан 7.

Запослени су обавезни да поштују индивидуалне разлике међу децом и с тим у вези обавезе васпитача и медицинских сестара-васпитача су :

- 1) да деци омогуће избор активности којом ће се бавити у току дана;
- 2) да помогну детету код храњења, облачења и свлачења све док оно не научи да то чини само;
- 3) да омогући детету и јутарње спавање уколико дође поспано;
- 4) да омогући детету, које у време поподневног одмора не може да заспи, да се бави неком другом активношћу, у колико постоје услови за то.

Обавезе запослених на сервирању хране су:

- 1) да по потреби послуже посебну храну за дете које из здравствених разлога или верских разлога не узима сваку храну.

Обавезе стручних сарадника су:

- 1) да се увек детету обраћају без критике и оптуживања;
- 2) да проналазе стратегије које омогућавају да се истовремено задовоље различите потребе деце, родитеља-старатеља деце;
- 3) да увек заступају интересе деце.

2. Правила понашања Родитеља

Члан 8.

Родитељ има право:

- 1) да од васпитача свакодневно добија информације о понашању детета у групи, на индивидуални разговор са васпитачем, стручним сарадником или директором Установе у времену и на месту у Установи које омогућава такав разговор;
- 2) да учествује у изради индивидуалног образовног плана за своје дете и да прати његову реализацију,
- 3) на заштиту приватности детета и породичних прилика;
- 4) да одлучује о језику на коме се остварују активности у раду са његовим дететом;
- 5) да учествује у раду органа Установе;
- 6) да учествује у другим предвиђеним активностима Установе;
- 7) да буде упознат са правилима понашања Установе и Протоколом о заштити деце од насиља, злостављања и занемаривања као и протоколом поступања у Установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Члан 9.

Обавезе Родитеља су:

- 1) да достави Установи тачне податке о детету;
 - 2) да о свакој промени која је од значаја за дете обавести васпитача, стручног сарадника или директора Установе;
 - 3) да поштује ритам дана Установе, време пријема и отпуста деце;
 - 4) да приложи писмено одобрење васпитачу уколико жели да његово дете (најстаријег узраста), самостално долази и одлази из Установе;
 - 5) да обавести васпитача о изостанку детета;
 - 6) да за сваки изостанак детета због болести достави лекарско оправдање;
 - 7) да редовно измирује своје обавезе према Установи, а које проистичу из потписаног уговора.
- Родитељ је дужан да, у најбољем интересу детета:
- 1) сарађује са Установом;
 - 2) учествује у превентивним мерама и активностима;
 - 3) уважава и поштује личност свог детета, друге деце, запослених и других Родитеља.
- Родитељ не сме својим понашањем у Установи да изазове или допринесе појави насиља, злостављања и занемаривања.

Родитељ је обавезан да поштује правила понашања Установе.

Родитељ детета у години пред полазак у школу има обавезу да омогући детету похађање припремног предшколског програма у Установи.

3. Забрана дискриминације

Члан 10.

У Установи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на

раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забарана дискриминације. Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

4. Забрана насиља, злостављања и занемаривања

Члан 11.

У Установи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање детета, Родитеља или трећег лица у Установи.

Члан 12.

Под насиљем и злостављањем се подразумева сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета и одраслог.

Физичко насиље представља физичко кажњавање детета од стране запосленог, Родитеља или трећег лица у Установи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета или запосленог; насилно понашање запосленог према деци или другим запосленим, као и детета према другој деци.

Облици физичког насиља и злостављања могу да се појаве на више нивоа:

- 1) први ниво: ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађење, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари;
- 2) други ниво: шамарање, ударање, гажење, цепање одела, затварање, плување, отимање, уништавање имовине;
- 3) трећи ниво: туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем.

Психичко насиље је понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства детета, Родитеља или запосленог.

Облици психичког насиља и злостављања могу да се појаве на више нивоа:

- 1) први ниво: омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање и „прозивање“;
- 2) други ниво: уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање и манипулисање;
- 3) трећи ниво: застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе.

Социјално насиље представља искључивање детета из групе вршњака и различитих облика активности Установе.

Облици социјалног насиља и злостављања могу да се појаве на више нивоа:

- 1) први ниво: добацивање, подсмевање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизање на основу различитости, ширење гласина;
- 2) други ниво: сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање и искоришћавање;
- 3) трећи ниво: претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, ограничавање затворених група (кланова) које имају за последицу повређивање других.

Сексуално насиље и злостављање је понашање којим се дете сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорасло или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Облици сексуалног насиља и занемаривања могу да се појаве на више нивоа:

- 1) први ниво односи се на неумесно, са сексуалном поруком добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикација;
- 2) други ниво: сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење;
- 3) трећи ниво: завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест.

Дигитално насиље и злостављање је злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Облици дигиталног насиља и злостављања могу да се појаве на више нивоа:

- 1) први ниво: узнемиравајуће позивање, слање узнемирујућих порука смс-ом, ммс-ом.
- 2) други ниво: оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовање, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика;
- 3) трећи ниво: снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија.

Злоупотреба детета је све што појединац, односно институција чини или не чини, што негативно утиче, наноси штету, ускраћује или смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи га у немоћан положај према појединцу или Установи (злоупотреба у спорту, у политичке, верске и комерцијалне сврхе).

Злоупотреба подразумева и прекомерно подстицање односно психолошки притисак на дете од стране родитеља или запослених у васпитно-образовном раду ради постигнућа која могу имати за последицу угрожавање нормалног психо-физичког и социјалног развоја и најбољег интереса детета.

Експлоатација је рад који није у најбољем интересу детета, а у корист је другог лица, Установе или организације. Ове активности могу да имају за последицу угрожавање физичког или менталног здравља, моралног, социјалног и емоционалног развоја детета, његову економску зависност, ускраћивање права на образовање и слободу избора.

Занемаривање и немарно поступање је пропуштање Установе или запосленог, Родитеља или друге особе која је преузела бригу о детету, да обезбеди услове за правилан развој детета.

Занемаривање у Установи обухвата: ускраћивање појединих облика васпитно-образовног рада неопходних детету; нереаговање на сумњу о занемаривању или на занемаривање од стране Родитеља; пропусте у обављању надзора и заштите деце од повређивања и самоповређивања.

5. Забрана понашања које вређа углед, част или достојанство

Члан 13.

Забрањено је свако понашање запосленог према детету; детета према запосленом; Родитеља или трећег лица према запосленом; запосленог према Родитељу; детета према другом детету или одраслом, којим се вређа углед, част или достојанство.

6. Забрана страначког организовања и деловања

Члан 14.

У Установи је забрањено страначко организовање и деловање и коришћење простора Установе у те сврхе.

7. Превенција насиља, занемаривања и злостављања и интервенција у одговору на насиље, злостављање и занемаривање

7.1. Превенција насиља, занемаривања и злостављања

Члан 15.

Директор Установе и секретар су дужни да упознају све запослене и Родитеље са њиховим правима, обавезама и одговорностима, прописаним законом, другим подзаконским и општим актом.

Запослени својим квалитетним радом и применом различитих метода, облика рада и активности обезбеђује подстицајну и безбедну средину.

У Установи директор, васпитач, стручни сарадник, секретар и Тим за заштиту деце од насиља су дужни да обезбеде заштиту детета од произвољног или незаконитог мешања у његову приватност, породицу, дом и преписку, као и да обезбеде заштиту од незаконитог напада на његову част и углед.

Запослени не сме својим понашањем да изазове или допринесе насиљу, злостављању и занемаривању (нпр. непоштовање личности и права детета, недоследност у поступању, необјективно поступање).

7.2. Интервенција у одговору на насиље, занемаривање и злостављање

Члан 16.

Интервенција у одговору на насиље, занемаривање и злостављање се спроводи према протоколу поступања у Установи и у складу са другим актима и прописима који уређују ово питање.

III ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ПОНАШАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

1. Права запослених

Члан 17.

Запослени имају право:

- 1) да се информишу о својим правима прописаним законом и другим подзаконским општим актима;
- 2) да се поштује приватност сваког запосленог у Установи;
- 3) на комуникацију са уважавањем поштовањем личности сваког запосленог васпитача/медицинских сестара да бира садржаје и начин рада са децом и родитељима који доприносе стицању квалитетних знања и вештина и формирању вредносних ставова за узајамно разумевање, уважавање различитости, конструктивног превазилажења сукоба и др; да васпитач/медицинска сестра добије подршку и помоћ од стручне службе када је затражи.

2. Обавезе запослених

Члан 18.

Запослени су обавезни да:

- 1) долазе у Установу најкасније 10 минута пре почетка рада и уредно одевени;
- 2) одлазе на време на своје радно место;
- 3) да о изостајању са посла благовремено обавесте главног васпитача или директора ради организовања рада;
- 4) благовремено, уредно и савесно извршавају своје радне обавезе прописане Правилником о организацији и систематизацији послова;
- 5) Уредно воде Књигу рада и другу прописану евиденцију,
- 6) само у службене сврхе користе опрему и инвентар Установе, као и остали потрошни материјал;
- 7) прибави одобрење директора установе за изношење докумената и опреме;
- 8) поштују распоред дежурства који му одреди директор,
- 9) придржава се свих забрана из овог Правилника
- 10) све евентуалне конфликте решавају мирним путем, без употребе силе, псовки и вређања.

Члан 19.

Запосленом у Установи забрањено је да:

- 1) носи оружје у Установи и кругу Установе,
- 2) самовољно решава међусобне сукобе употребом оружја, оруђа и физичке силе,
- 3) пуши у просторијама и дворишту Установе,
- 4) долази у Установу у припитом или пијаном стању, уноси у Установу ради употребе алкохол и друга опојна средства која смањују радну способност,
- 5) незаконито располаже средствима Установе, простором, опремом и имовином Установе,
- 6) користи за време одржавања активности и других облика рада мобилни телефон и друга техничка средства.

3. Права и обавезе запослених у вези са заштитом на раду

Члан 20.

Запослени, у вези са заштитом на раду, има права и обавезе:

- 1) да се пре почетка рада у радионици, кухињи и другим местима где може доћи до повреде, упозна са одредбама Правилника о заштити на раду и мерама заштите на раду,
- 2) да буде упознат са опасностима на раду,
- 3) да се служи личним заштитним средствима и опремом за одговарајуће послове, наменски их користи и правилно рукује њима, и одржава их у исправном стању,
- 4) да са потребном пажњом обавља послове ради обезбеђења свог и живота и здравља и других запослених,
- 5) да пријави свој здравствени недостатак или болест која се не може установити обичним прегледом, а може имати утицаја на његову безбедност или безбедност других,
- 6) да одмах обавести одговорно лице о кваровима које је проузроковао или их је приметио, а који би могли да угрозе безбедност деце и запослених,

7) да одбије извршење радних обавеза ако му прети непосредна опасност по живот или здравље због тога што нису спроведене одговарајуће мере - све док се ти недостаци не отклоне.

4. Радна униформа

Члан 21.

Обавезу ношења радне униформе имају следећи запослени:

- 1) **запослени на припреми и сервирању хране и то:** капа, бели мантил, беле панталоне и беле кломпе,
- 2) **запослени на одржавању хигијене:** радна униформа - мантил и кломпе.
- 3) **васпитачи, медицинске сестре-васпитачи, превентивне сестре, сарадници и стручни сарадници:** мантил и кломпе.
- 4) **домари-ложачи:** радна одела и ципеле.

5. Учешће запослених у противпожарној заштити

Члан 22.

Ради очувања живота деце и запослених и очувања имовине Установе, запослени се оспособљавају за руковање уређајима, опремом и другим средствима намењеним гашењу пожара и спасавању људи и имовине.

Члан 23.

Оспособљавање запослених спроводи Установа-референт за противпожарну заштиту уз сарадњу и стручну помоћ ватрогасних организација.

Члан 24.

Запослени су обавезни да спроводе прописане противпожарне мере, као што су:

- 1) упознавање са опасностима од пожара и стално спровођење мере за заштиту од пожара,
- 2) најхитније обавештавање о пожару задуженог за послове противпожарне заштите и учествовање у гашењу пожара.

6. Забрана пушења, уношења експлозивног материјала и опасних предмета

Члан 25.

Пушење се забрањује у затвореним просторијама у којима се обавља васпитно-образовна делатност и обезбеђује смештај, боравак и исхрана деце, као и у двориштима и службеним возилима.

Члан 26.

Забрањено је уношење у зграду као и у двориште, експлозивног материјала, оружја, кама, бодежа, као и других опасних предмета.

IV ПРИЈЕМ И КРЕТАЊЕ ЛИЦА У УСТАНОВИ

Члан 27.

Забрањен је боравак и кретање запослених у просторијама Установе после радног времена , осим ако се ради о продуженом раду или ако је запослени дошао ради обављања одређеног посла, по претходном налогу, односно одобрењу директора Установе.

У Установу могу улазити друга лица само уз уз претходно одобрење директора.

Члан 28.

Групне посете лица која нису запослени дозвољене су само по одобрењу директора Установе.

V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.

За спровођење Правила понашања одговоран је директор Установе.

Члан 30.

Ступањем на снагу ових Правила понашања престају да важе Правила понашања у предшколској установи „Полетарац“, број 87-3/11 од 11.03.2011.

Члан 31.

Ова Правила понашања ступају на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Установе.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

АЛЕКСАНДАР КОЈИЋ

Објављено на огласној табли Установе 25.10.2018. године
Ступа на снагу 02.11.2018. године